

# SEMINAR MS 2577:2014, KOD AMALAN SENI BINA DAN PENGURUSAN ASET MASJID

DIANJURKAN OLEH:



**STANDARDS**  
MALAYSIA

CREATING  
QUALITY CULTURE



Auditorium Dato' Yahaya Ahmad, SIRIM Berhad, Shah Alam

2 Jun 2015 (Selasa)

## PENGENALAN

Masjid adalah seni bina yang amat sinonim dengan masyarakat Islam. Ia merupakan mercu tanda yang amat ketara di sesebuah penempatan Islam. Sejak zaman permulaan Islam lagi, kemajuan umat dan gerakan Islam semuanya bermula dari masjid. Masjid telah dijadikan sebagai tempat untuk berkumpul, berbincang dan merancang strategi yang tidak terhad kepada bidang dakwah malah perdagangan, perundangan, penyebaran ilmu, serta pelbagai lagi.

Terdapat pelbagai bentuk dan saiz masjid di seluruh dunia. Ia berbeza mengikut budaya dan kepadatan penduduk Islam di sesebuah kawasan tertentu. Dari Barat sehingga ke Timur berbagai-bagai rekaan seni bina masjid didirikan bagi membolehkan umat Islam berkumpul dan beribadat. Walau bagaimanapun, terdapat persamaan yang ada dalam setiap seni bina masjid yang didirikan seperti dewan sembahyang yang luas bagi memuatkan jumlah jemaah yang ramai, mihrab (tanda yang menunjukkan arah kiblat) dan tempat berwuduk.

Menyedari situasi ini, Jabatan Standard Malaysia (Standards Malaysia) telah mengumpulkan pakar-pakar tempatan dalam bidang tersebut untuk membangunkan *Malaysian Standard (MS) 2577: 2014, Architecture and Asset Management of Masjid—Code of Practice*. MS ini menetapkan keperluan untuk perancangan, reka bentuk dan operasi penyelenggaraan masjid. MS ini juga menyediakan garis panduan bagi arkitek untuk merekabentuk masjid yang meliputi keperluan reka bentuk pada aspek kesejahteraan, keselamatan dan keselamatan pengguna. Ini termasuk penyediaan kawasan wuduk untuk golongan normal, orang kurang upaya dan warga emas. Garis panduan ini juga menitikberatkan kepada pembinaan lestari dan keperluan untuk menyediakan bangunan cekap tenaga.

MS 2577:2014 ini telah dibangunkan oleh Kumpulan Kerja (WG) untuk *Design of Masjid* (WG/D/11-7) yang telah ditubuhkan di bawah Sistem Pembangunan Standard Malaysia di bawah bidang kuasa Jabatan Standard Malaysia, sebuah agensi kerajaan di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI).



## Objektif seminar

- Memberi pengetahuan mengenai keperluan untuk merancang merekabentuk masjid, pengurusan aset dan operasi penyelenggaraan masjid
- Mengaplikasikan penggunaan MS 2577:2014 dalam reka bentuk pembangunan masjid
- Menggalakkan penyertaan aktif daripada sektor swasta dan awam dalam aktiviti-aktiviti standard untuk pembangunan masjid

## Kumpulan sasaran

- Ahli Jawatankuasa masjid
- Pihak Berkuasa Tempatan
- Agensi kerajaan
- Ahli akademik / Penyelidik
- Arkitek
- Pemaju pembinaan
- Kontraktor
- Juruukur
- Jurutera

## Program Tentatif

Masa	Agenda
8.00 pg	Pendaftaran
9.00 pg	<b>Ucapan Aluan</b>  YBhg. Prof. Dato' Sri Ar. Dr. Asiah Abdul Rahim Pengerusi, Kumpulan Kerja <i>Design of Mosque</i> (WG/D/11-7) / Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM)
9.10 pg	<b>Ucapan Perasmian</b>  YBhg. Datuk Fadilah Baharin Ketua Pengarah Jabatan Standard Malaysia
9.20 pg	<b>Kertas 1: Pengenalan terhadap Jenis dan Reka-bentuk Masjid dari Seluruh Dunia</b>  Prof. Emeritus LAr. Dr. Ismawi Hj. Zen Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM)
10.20 pg	Minum Pagi
10.45 pg	<b>Kertas 2: MS 2577:2014—General Design and Consideration</b>  YBhg. Prof. Dato' Sri Ar. Dr. Asiah Abdul Rahim
11.45 pg	<b>Kertas 3: MS 2577:2014—Architectural and Building Aspect</b>  YBhg. Prof. Dato' Sri Ar. Dr. Asiah Abdul Rahim
12.45 tgh	Makan Tengah Hari
2.00 ptg	<b>Kertas 4: Audit Akses untuk Orang Kurang Upaya dan Orang Tua di Masjid dan Kawasan Sekitarnya</b>  YBhg. Prof. Dato' Sri Ar. Dr. Asiah Abdul Rahim
3.00 ptg	<b>Kertas 5: MS 2577:2014—Engineering Aspect</b>  Ir. Al- Khairi Mohd Daud Ahli, Kumpulan Kerja <i>Design of Mosque</i> (WG/D/11-7) / Institut Kejuruteraan Malaysia (IEM)
4.00 ptg	<b>Kertas 6: MS 2577:2014—Penyelenggaraan Masjid</b>  Ass. Prof. Sr. Hj. Jamaludin Bin Mohd Aris Ahli, Kumpulan Kerja <i>Design of Mosque</i> (WG/D/11-7) / Universiti Teknologi MARA (UiTM)
5.00 ptg	Minum Petang, Penutup dan Tamat Seminar

## Hubungi kami

Telefon / email

03-5544 6127 (Rohayah) / rohayah@sirim.my

03-5544 6125 (Zakiah) zakiah@sirim.my

Faks: 03-5544 6114

Email:

rohayah@sirim.my / zakiah@sirim.my

<http://onlineregistration.sirim.my>

DIKELOLAKAN OLEH: SIRIM BERHAD

# SEMINAR MS 2577:2014, KOD AMALAN SENI BINA DAN PENGURUSAN ASET MASJID

Auditorium Dato' Yahaya Ahmad, SIRIM Berhad, Shah Alam

2 Jun 2015 (Selasa)

## Profile Penceramah



**Prof. Dato' Sri Ar. Dr. Asiah Abdul Rahim** (SSAP., DIMP.) adalah seorang Professor dan pensyarah kanan di Jabatan Seni bina di Kulliyyah seni bina dan alam sekitar Design (KAED), International Islamic University Malaysia (UIAM), dia adalah seorang Arkitek Profesional dan juga perunding Audit akses. Beliau memperoleh Ijazah Doktor Falsafah dari Oxford Brookes University, United Kingdom, beliau Sarjana Muda senibina dari Deakin University, Australia dan Diploma seni bina dari Universiti Teknologi Malaysia. Beberapa karya beliau telah diterbitkan dan menjadi rujukan akademik yang utama dan editor untuk 'Prosiding Persidangan Antarabangsa mengenai Reka bentuk Universal dalam Alam Bina (ICUDBE 2013 & 2011)'; 'Audit akses di bangunan agama dan kawasan awam di bandar Damsyik, Syria'; 'Kajian warisan senibina di Iran: rumah Haghighi', 'Alam Bina yang boleh diakses untuk warga emas dan Kurang Upaya di Malaysia: Hotel sebagai kajian kes', 'dalam perspektif Islam; Brunei sebagai kajian kes', 'Keperluan Pengguna dan Reka Bentuk Bangunan untuk Orang Tua di Malaysia' dan 'IBS ke arah bangunan sistem terbuka di Malaysia'. Beliau telah membentangkan kertas kerja dalam dan luar negara di Malaysia, Sweden, Norway, Brunei, Jerman, India, Jepun, Syria, Iran, Indonesia, Switzerland, Turki, Thailand, Pakistan, Sri Lanka, United Kingdom, Singapura dan Amerika Syarikat. Beliau telah dijemput sebagai penceramah keynote kepada beberapa tempatan dan Persidangan Antarabangsa dan menghadiri Simposium



**Prof. Emeritusm LAr Dr. Ismawi Hj. Zen** yang berasal dari Kampung Gedong, Samarahan, Sarawak memulakan kerjayanya sebagai penolong pensyarah di Universiti Teknologi Malaysia pada 1978. Pada 1996 beliau menjadi Pensyarah dan Dekan Kuliyah Senibina dan Rekabentuk Alam Sekitar, UIAM. Beliau juga pernah menjadi Timbalan Rektor UIAM dari 1999 hingga 2005. Beliau dilantik oleh Kerajaan Arab Saudi mengetuai barisan panel arkitek untuk pembangunan semula bandar Mekah termasuk Masjidil Haram, supaya menjadi lebih luas, mesra alam, dan selamat. Panel arkitek itu terdiri daripada 16 syarikat arkitek antarabangsa dari 13 negara termasuk Arab Saudi, Malaysia, Mesir, Jordan, Jepun, Jerman, Perancis, Switzerland, England, India, dan Afrika Selatan. Pada 7 Disember 2010, Prof. Dr. Ismawi bin Zen dianugerahkan Tokoh Maal Hijrah peringkat Negeri Sarawak di Dewan Suarah, Bintulu, Sarawak. Anugerah itu disampaikan oleh Yang di-Pertua Negeri Sarawak, Tun Abang Muhammad Abang Barieng sempena sambutan Maal Hijrah 1432/ 2010.



**Ir. Al- Khairi Mohd Daud** mempunyai lebih 20 tahun pengalaman dalam projek dan penyenggaraan pelbagai tumbuh-tumbuhan dan kemudahan-kemudahan seperti loji-loji Gas asli cecair (LNG), loji petrokimia dan oleo kimia, pembuatan, Kejuruteraan tinggi akhir R&D dan kemudahan-kemudahan pusat perubatan. Antara projek utama penglibatan adalah pembangunan, pentauliahan dan pemulihan Malaysia LNG Dua projek dan pembangunan ladang tangki dan loading bay Stesen bagi Uniqema Malaysia Sdn Bhd. Projek yang menerima Anugerah dalam dia Kecemerlangan daripada Kumpulan global ICI. Ir Al-Khairi terlibat dalam pembangunan, pengujian & pentauliahan dan operasi InventQjaya Sdn Bhd, pendahuluan penyelidikan kemudahan dan Prince Court Medical Centre Sdn Bhd (PCMC) 300 katil hospital dimiliki oleh PETRONAS. Beliau telah dipertanggungjawabkan untuk mengetuai dalam kemudahan Jabatan daripada Putera Court Medical Centre (PCMC) mendapatkan bersama pentauliahan International (JCI) dan Malaysian Society for Quality di akreditasi Health (MSQH). Kerana pengalaman ini, Ir Al-Khairi telah dilantik sebagai Juruukur Bertauliah dan jurulatih dengan MSQH dan ahli Malaysia Persatuan Kejuruteraan Bioperubatan (RASUK). Beliau telah menyumbang kepada penggubalan edisi ke-4 standard MSQH 2013. Pada peringkat kebangsaan, Ir Al-Khairi telah menyumbang kepada Standard Malaysia pada rekabentuk Masjid di bawah SIRM. Beliau telah dilantik sebagai Hakim dalam pertandingan Festival inovasi Antarabangsa UTEM (INNOFEST 2014) dan Malaysia pembinaan industri kecemerlangan Anugerah (MCIEA) 2013 – terbaik projek bangunan di bawah CIDB



**Ass Prof. Madya Sr. Hj Jamaludin Bin Mohd Aris** mempunyai MPHil dalam bidang Pengurusan Pembinaan (University Of Reading, United Kingdom) dan BSc (Hons) dalam bidang Pembangunan (Heriot Watt University, United Kingdom). Mempunyai pengalaman selama 34 tahun pengalaman kerja di dalam sektor swasta, agensi kerajaan, Pihak Berkuasa Tempatan dan kini sebagai Pensyarah di Universiti Teknologi MARA (UiTM) Shah Alam. Beliau merupakan Pemeriksa bagi peperiksaan professional bagi Badan Profesional Tempatan, Majlis Peperiksaan Malaysia. Selain itu Beliau juga merupakan Ahli Jawatan Kuasa SIRIM bagi Reka Bentuk Bangunan dan Pembinaan serta ahli di dalam *WG on Design Masjid*.

# KERTAS 4: AUDIT AKSES UNTUK ORANG KURANG UPAYA (OKU) DAN ORANG TUA DI MASJID DAN KAWASAN SEKITARNYA

---

BY: PROF. DATO' SRI AR. DR. ASIAH ABDUL RAHIM

DEPARTMENT OF ARCHITECTURE,  
KULLIYAH OF ARCHITECTURE AND ENVIRONMENTAL DESIGN (KAED), INTERNATIONAL ISLAMIC  
UNIVERSITY MALAYSIA

[arasiah@iium.edu.my](mailto:arasiah@iium.edu.my), [universaldesign.be@gmail.com](mailto:universaldesign.be@gmail.com)



ACCESS AUDIT WORKSHOP IN BUILT ENVIRONMENT  
12-14 JULY 2011  
KAED, IIUM

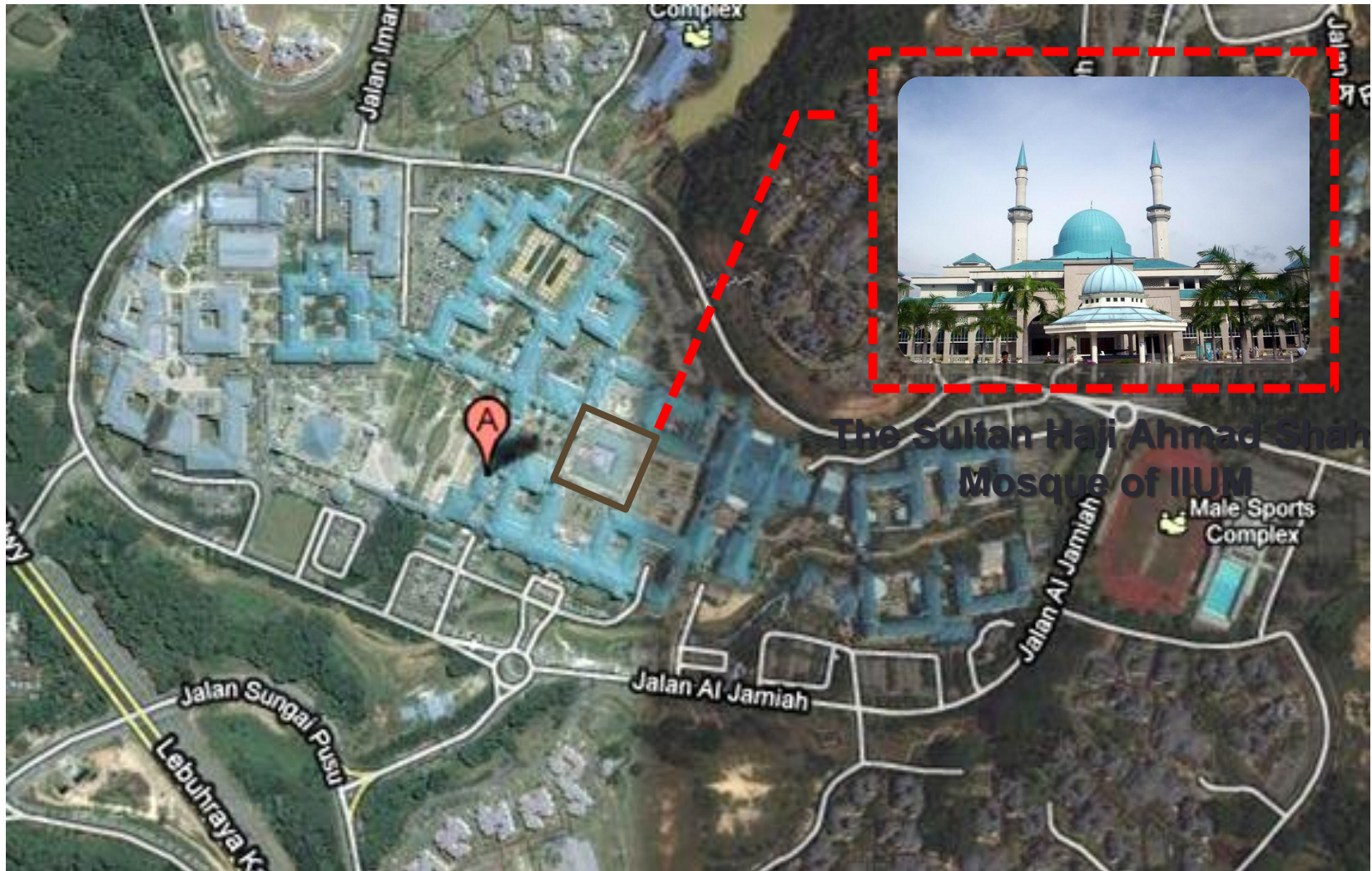


**ACCESS AUDIT REPORT  
AT IIUM MOSQUE**









## LOCATION PLAN: IUM MOSQUE



## IIUM MOSQUE: ***Masjid Sultan Haji Ahmad Shah***

IIUM Mosque is located in the heart of IIUM, next to the business centre of IIUM and surrounded by Rector's building, IIUM Library, and CELPAD buildings.



IIUM Mosque or **Masjid Sultan Haji Ahmad Shah**, as it is known, forms the locus or the spiritual core of the IIUM community. Five times a day, the University community, officers, academics, students, administrative staff and workers flock to the mosque to offer their prayers, and to refresh their *īmān* and to open their hearts to the Kind and Merciful Lord and ask for His Mercy.





## ACCESS AND PARKING





## CONCLUSION

The spaces and areas are well-planned, however there is less Consideration of PWDs from the beginning of the planning of the mosque. Many areas are discovered neglected with PWDs criteria and requirements such as ramps, railings, handrails and disable toilets.

There is a need to improve the facilities itself and be more consider and concern about PWD. Therefore there are needs to provide more ramps at suitable place and locations due to ease the accessibility of PWDs especially from entrance, wudhuk area, to prayer hall.

BENGKEL AKSES AUDIT DALAM PERSEKITARAN ALAM BINA  
6HB – 8HB DISEMBER 2011  
DEWAN SRI SIANTAN  
PERBADANAN PUTRAJAYA

KUMPULAN 2:

KAJIAN KES BAGI

# MASJID TUANKU MIZAN ZAINAL ABIDIN

PRESINT 3, PUTRAJAYA.



ANJURAN BERSAMA:

**STANDARDS**  
MALAYSIA  
ANJURAN STANDARDS MALAYSIA







Nama	Org.	Tugas
Prof. Dato' Dr. Mansor	KUDU, IUM	Fasilitator
Siti Zalena Musa	PPj	Pencatat
Maihafizah Badiuzzaman	PPj	Jurugambar
Mohd Rasidi Tarudin	PPj	Pembantu OKU buta
Santonie Parson	PPj	Jurugambar
Mohd Nor Gaddaffi Badli	PPj	Juruukur
Muhammad Nizam Abu Samah	PPj	Juruukur

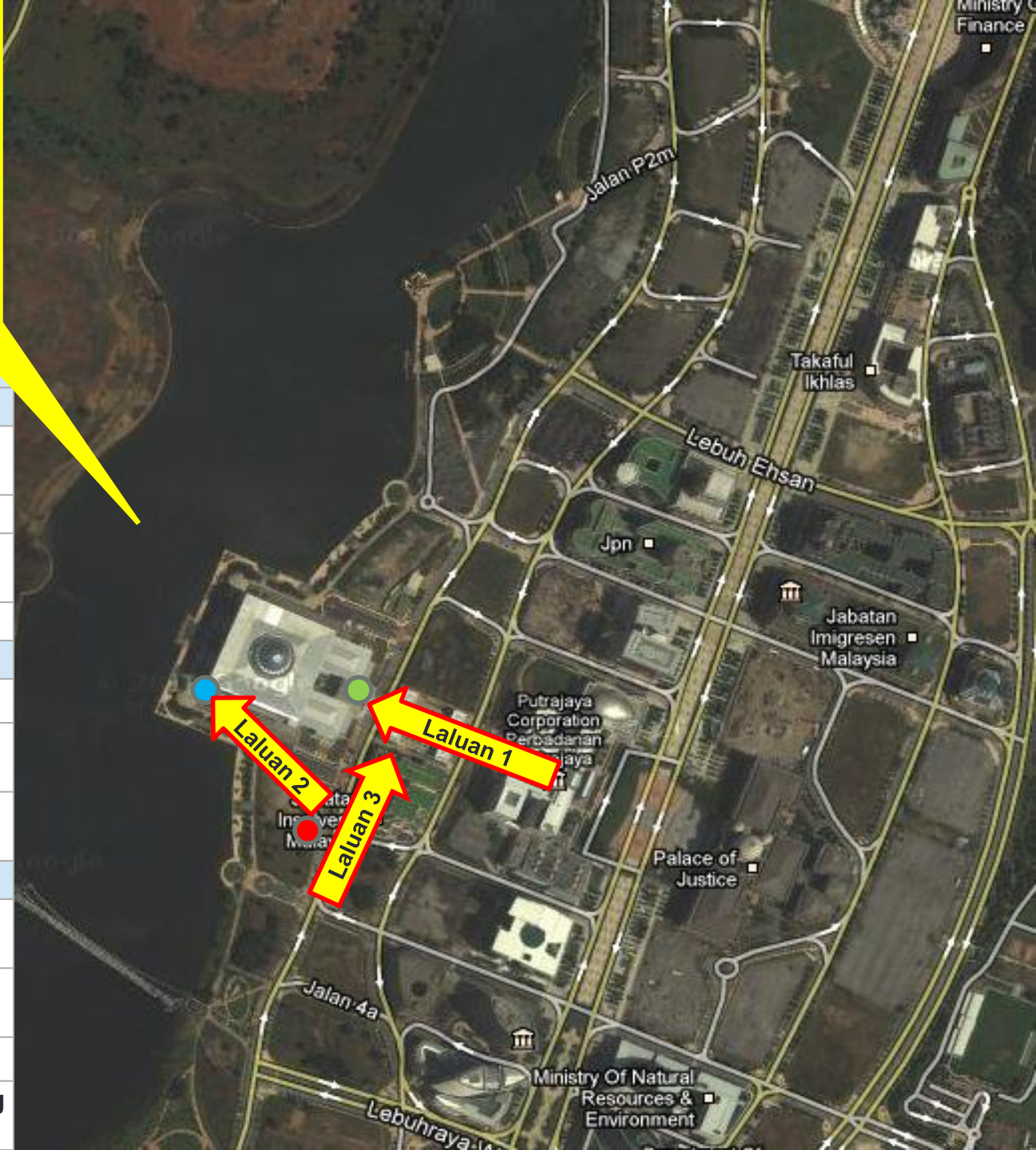
Nama	Org.	Tugas
Mohd Rani Mohd Tahir	PPj	Pembaca pelan
Farizah Osman	PPj	Pembantu OKU kerusi roda
Ahmad Shayuti Yahya	PPj	OKU kerusi roda
Saifulnizam		OKU kerusi roda
Ahmad Nazri Mohamed Ariffin	PPj	OKU penglihatan
Abdul Samad Hj. Sulaiman	PPj	OKU bertongkat
Nur Zahirah Md. Noor	MFD	OKU pendengaran





Masjid Tuanku Mizan Zainal Abidin

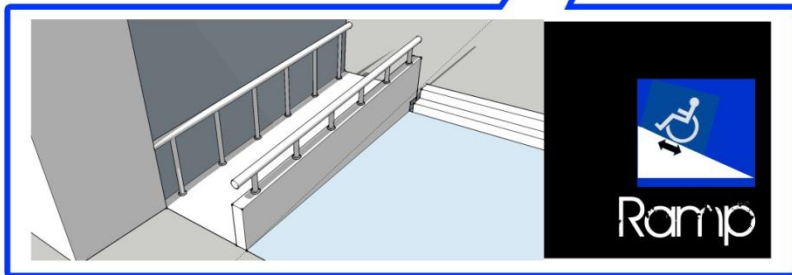
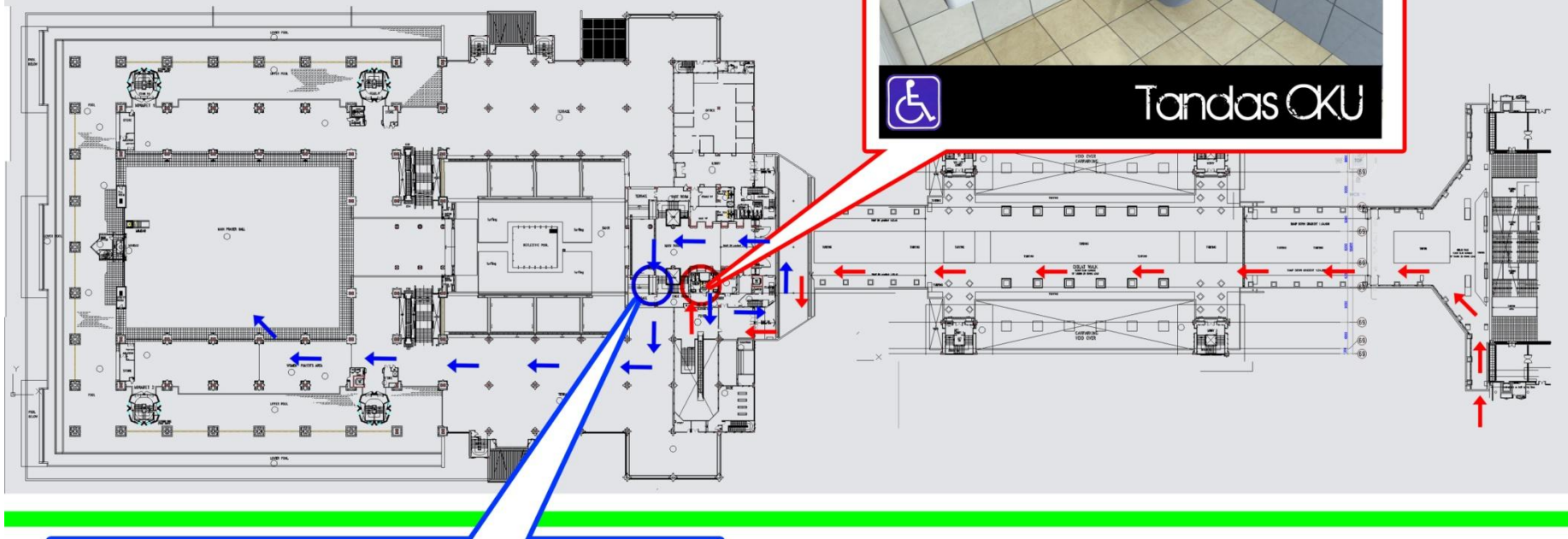
Lokasi	Presint 3, <a href="#">Putrajaya</a> , <a href="#">Malaysia</a>
Status	(Siap)
Tempoh pembinaan	±5 tahun 4 bulan
Dibuka	<a href="#">Ogos</a> 2009
Maklumat teknikal	
Keluasan	73,795 meter persegi
Kos	<a href="#">RM</a> 208 juta (~ <a href="#">AS\$</a> 55 juta)
Kapasiti jemaah	20,000
Syarikat	
Arkitek	Kumpulan Senireka Sdn. Bhd.
Kontraktor	Ahmad Zaki Resources Bhd.
Pemaju	<a href="#">Perbadanan Putrajaya</a>
Bahan	Keluli, konkrit bertetulang kaca





# Laluan 1:

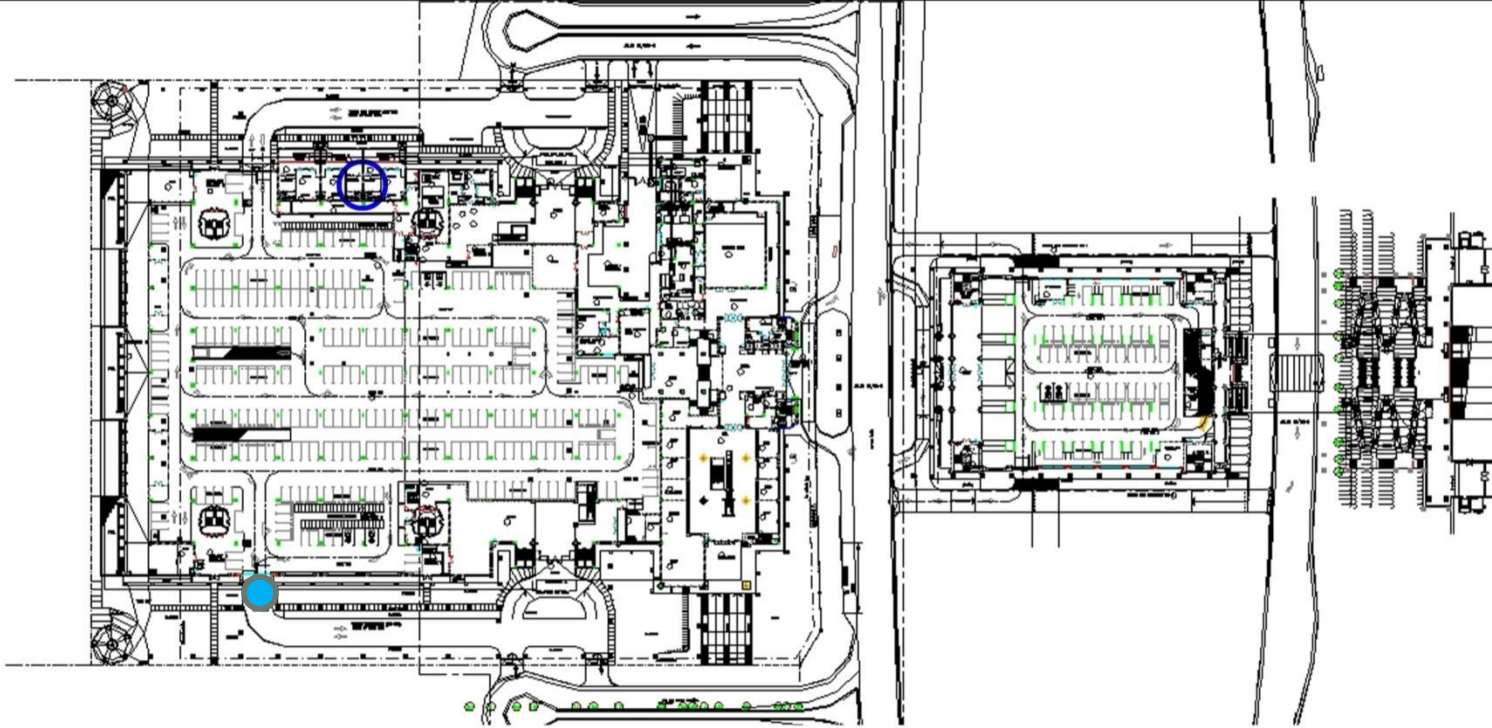
Berjalan Daripada Kompleks  
Perbadanan Putrajaya Melalui Kiblat Walk



 Aras 2

# Laluan 2:

OKU Memandu Sendiri Ke Masjid ( Menaiki Kereta)



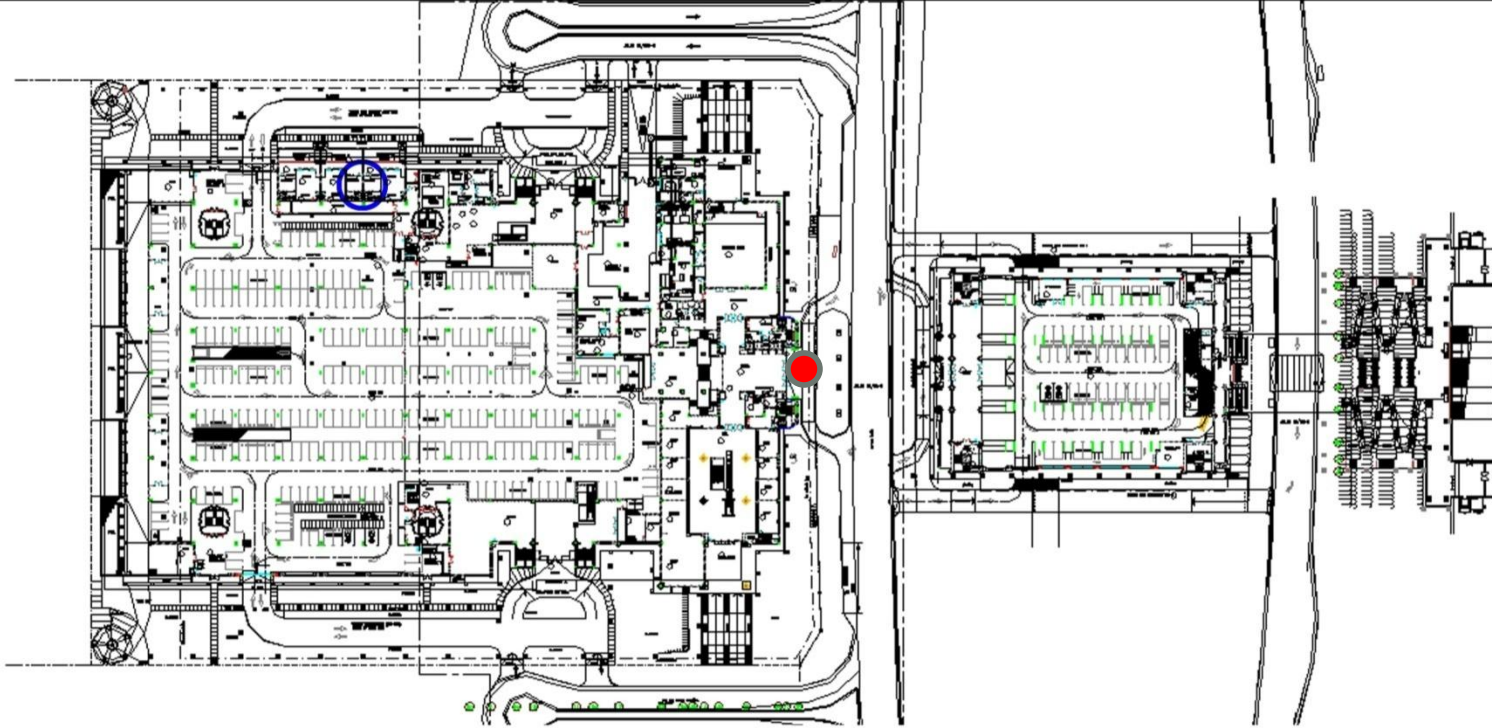
Aras





# Laluan 3:

OKU Menggunakan Pengangkutan Awam



Aras



# KESIMPULAN

Kemudahan asas untuk golongan OKU telah disediakan. Namun begitu pandu arah/ arah tuju tidak dinyatakan dengan jelas dan disediakan secara berterusan. Penambahan elemen *ramp* dan *grating cover* ke tempat-tempat utama seperti laluan pejalan kaki, tandas, lif, tempat letak kereta, tempat berwuduk dan dewan solat juga membolehkan OKU bergerak dengan bebas dan berdikari.



# *Laporan Audit Akses* **Masjid Negeri Sembilan**

**Bengkel Audit Akses Dalam Persekitaran Alam Bina**

**Date: 4<sup>th</sup> – 6<sup>th</sup> October 2011**

**Venue: Bilik pameran,  
Dewan Perbandaran Seremban,  
Negeri Sembilan Darul Khusus**

**GROUP NO 1**



**Chif Fasilitator : Prof. Ar. Dr. Asiah Bt. Abdul Rahim**

# “Laporan Audit Akses”

## MASJID NEGERI, NEGERI SEMBILAN

5<sup>HB</sup> October 2011



### AHLI KUMPULAN

Mohammad Zahri Latif  
(Fasilitator - DBKL)

Rizan Bin Abd Aziz (Fasi)

Nurul Asyikin (JKM)

Zairi (JPBD)

Norrizah (MPS)

Suraya (MPS)

Rusminah (MPS)

Norhaslinda (MDKP)

Ajmina (Matrix Concept)

Mimi Suraya (MPS)

Shahdan (JKRNS)

Muzammir (MPS)

### PESERTA OKU

Muhammad Naim (OKU Penglihatan)

Maria Melisa (OKU Pendengaran)

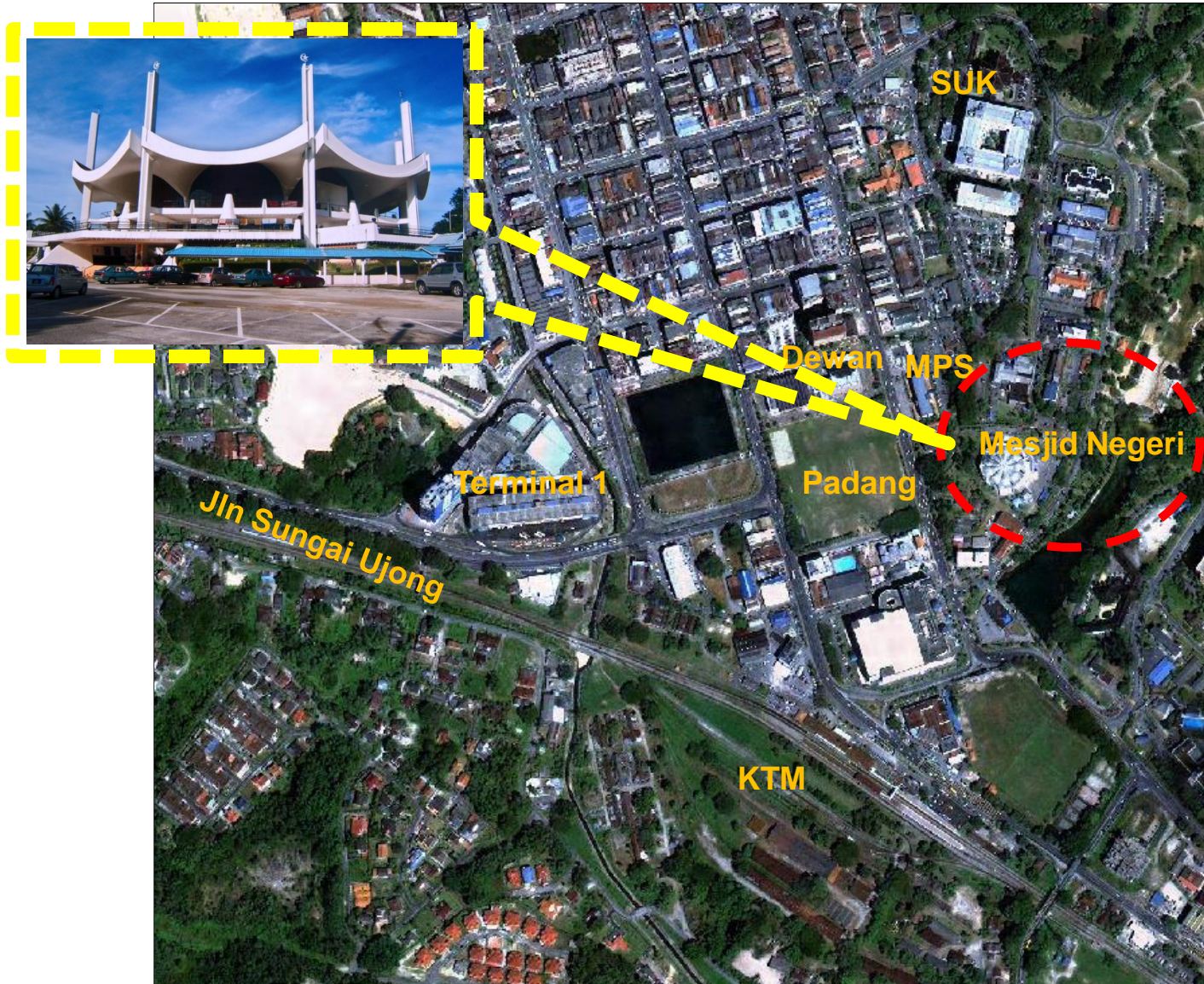
### PESERTA OKU

Mat Sani (OKU Wheelchairs)

Sidek (OKU Fizikal)



## PELAN LOKASI





## PELAN PINTU MASUK KE MASJID NEGERI





# *Pengenalan*

- Masjid Jamek Negeri Sembilan telah dibina pada tahun 1966
- kawasan seluas lebih kurang 2 hektar
- dirasmikan oleh Paduka Seri Tuanku yang DiPertuan Besar Negeri Sembilan pada hari Jumaat, 24 November 1967.
- Rekabentuk ini menggambarkan struktur politik negeri, 9 ruang dan 9 anjung tambahan



# **PENAMBAHBAIKAN**

**Bagi memastikan Bangunan Masjid Negeri mesra OKU dan selamat digunakan beberapa penambahbaikan dari segi kemudahan OKU Wheelchairs, penglihatan, Pendengaran dan Warga Emas perlu disediakan seperti berikut :-**

- 1. Perbaiki Kecuraman Pintu Masuk 1**
- 2. Zebra Crossing di Pintu Masuk 1**
- 3. Tempat Letak Kereta OKU (3.5m X 4.8m)**
- 4. Tandas OKU (Wanita)**
- 5. Tempat Berwuduk OKU (Lelaki & Wanita)**
- 6. Ramp masuk untuk OKU**
- 7. 'Handrail' dengan ketinggian & diameter yang sesuai (30-40mm)**
- 8. Mewujudkan 'Vertical Circulation' seperti Platform Lift/Eskalator**
- 9. Memperbaiki 'Horizontal Circulation' seperti tactile, kerb di koridor, Laluan Pembersihan 'Wheelchairs' (Wheelchairs Cleaning Mat)**
- 10. Sistem komunikasi & informasi seperti papan tanda, loceng, notis, digital, suis dan lampu amaran**
- 11. Kerusi Solat Untuk OKU**



# CONTOH PENAMBAHBAIKAN



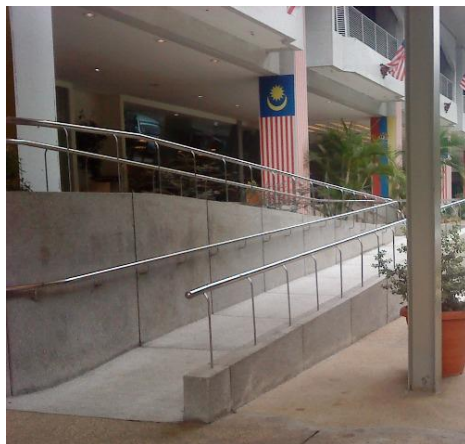
**Wheelchairs Cleaning Mat**  
(sebelum ruang solat)



**Wheelchairs**  
**Lift**



**Zebra Crossing**



**Ramp**



**Tactile**



**Parking OKU**

# KESIMPULAN

**Secara keseluruhanya Bangunan Masjid Negeri ini tidak memenuhi keperluan OKU dan perlu penambahbaikan dari segi kemudahan untuk OKU Wheelchairs, Penglihatan, Pendengaran dan Warga Emas. Kemudahan untuk OKU sangat minimum iaitu Tandas OKU sahaja dan Ramp di Pintu Masuk 3. Memandangkan bangunan ini telah dibina pada tahun 1967 banyak kemudahan OKU perlu ditambah selari dengan kemajuan pada masa ini. OKU juga adalah manusia biasa dan menjadi tanggungjawab kita sebagai umat Islam untuk menyediakan segala kemudahan untuk keselesaan dan keselamatan mereka.**



*“Access Audit Workshop In The Built Environment”*

## **KAJIAN KES AUDIT AKSES**

**Date: 10<sup>HB</sup> APRIL 2012**

---

**-MASJID BANDARAYA KOTA KINABALU –**

---

ANJURAN BERSAMA:



KUED UNIVERSAL DESIGN UNIT, UAM  
KULLIYAH OF ARCHITECTURE AND ENVIRONMENTAL DESIGN,  
UAM

# AHLI KUMPULAN





NAME	ORGANIZATION
CHIEF FACILITATOR: PROF. DATO' AR.DR. ASIAH ABDUL RAHIM	IIUM
FACILITATOR: PN. NUR AMIRAH ABD. SAMAD	IIUM
LIASON OFFICER: PN. NOORHAYATIE BUANG	DBKK
PN. HANA'AIFAH SUHAILI	DBKK
DR. NOR ZALINA HARUN	IIUM
EN. JUSIUS GARIK	DBKK
EN. MURSA HJ. MOHAMAD	MAJLIS DAERAH TUARAN
EN. ALFRED ANGKAJI	SABAH HOUSING & REAL ESTATE DEVELOPERS ASSOCIATION
EN. TONNY GEORGE	SABAH CHESIRE HOME
MISS JENNIFER LIEW	SABAH CHESIRE HOME
EN. ABDUL ASNAIN NASIN	PERSATUAN BAGI ORANG PEKAK SABAH
EN. JESSON HINTANU	PENGIRING EN. ABDUL ASNAIN
MISS CAROLINE JOSEPH	PUSAT SERI MENGASIH
EN. SAMAD LAKAI	PERTUBUHAN ORANG BUTA SABAH



PANDANGAN DARI ATAS



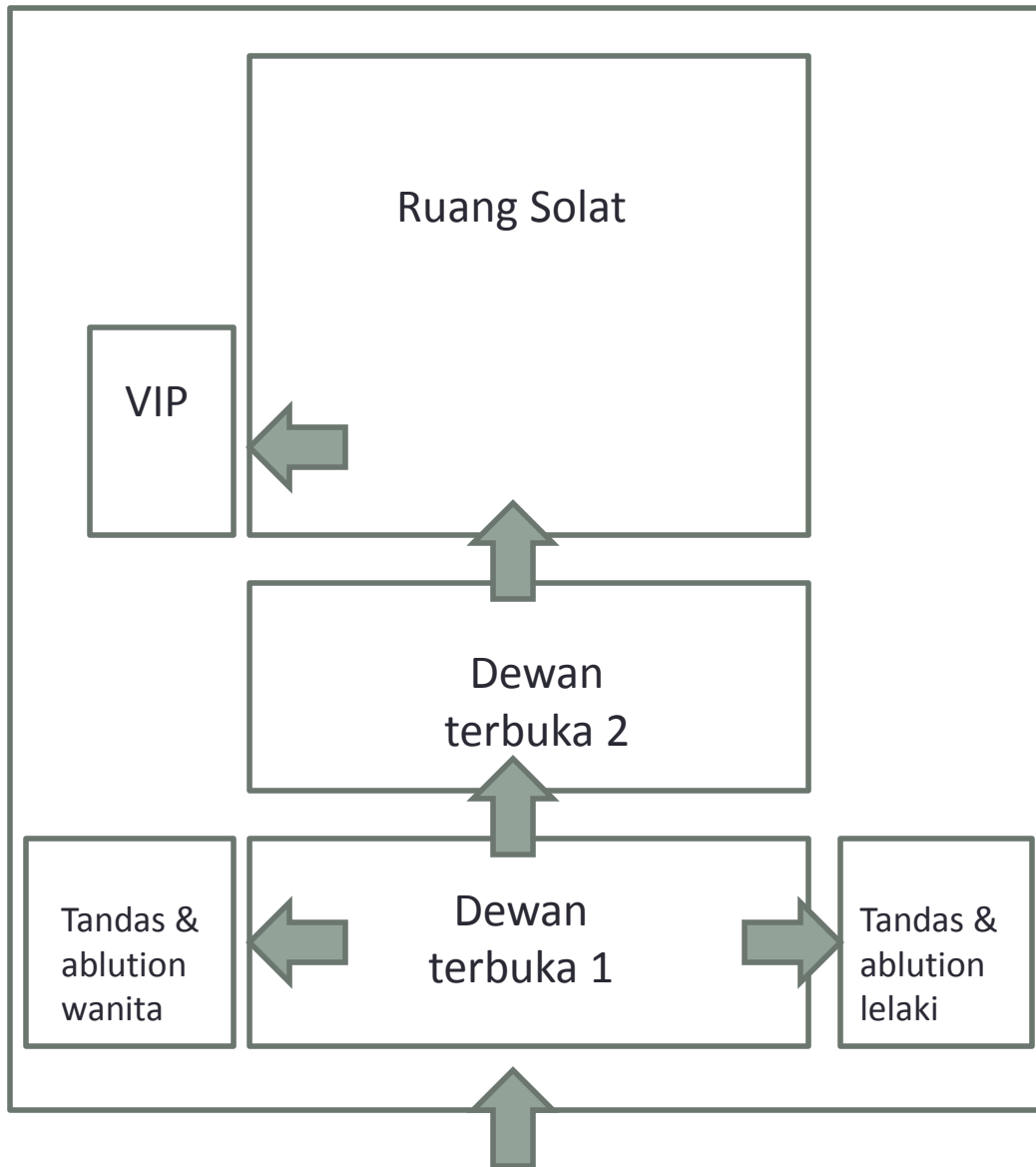


MASJID BANDARAYA KOTA KINABALU

# PENGENALAN

- Masjid ini mula digunakan pada tahun 2000 dengan kos sebanyak RM43 juta .
- Ia mempunyai keluasan 2.47 ekar dengan pelbagai kelengkapan seperti ruang solat yang luas, tempat wudhuk, tandas, bilik kenamaan wanita dan lelaki, bilik mandi, tandas, bilik dapur penyajian dan madrasah. Selain itu di tepi masjid terdapat sebuah bazaar yang menempatkan restoran, kedai buku, kedai alat telekomunikasi, kedai runcit serta kedai cenderamata.
- Pada tahun 2011, masjid ini telah di anugerahkan sebagai 'Masjid Inovatif Kebangsaan' sempena kejayaannya dalam menjana pelbagai aktiviti kemasayarakatan dan ekonomi.





NO	PINTU MASUK UTAMA
1	KAWASAN MENURUNKAN PENUMPANG
2	LOBI
NO	TANDAS & TEMPAT WUDUK
3	TANDAS LELAKI
4	TEMPAT WUDUK LELAKI
5	TANDAS WANITA
6	TEMPAT WUDUK WANITA
NO	CONNECTIVITY
7	LOBI
8	TEMPAT WUDUK DAN TANDAS
9	RUANG SOLAT
10	RUANG AKTIVITI

**SIMULASI ACCESS AUDIT  
(BERMULA DARI DROP OFF AREA KE RUANG MASJID)**

# KESIMPULAN

- Secara keseluruhannya, pemilik bangunan telah ada kesedaran di dalam menyediakan kemudahan bagi pengguna OKU terutama di bahagian bazaar. Tetapi kemudahan di bangunan utama masjid perlu lebih mesra pengguna OKU terutama dari sudut 'connectivity', tempat wuduk dan tandas.